

Γραφείο Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων

ΕΓΓΡΑΦΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

02/2018

αναφορικά με

τον Ορισμό Σχετικής Αγοράς Ζευκτικών Τμημάτων Χονδρικών Μισθωμένων Γραμμών,

την αξιολόγηση της ανάγκης ex ante ρύθμισης,

την Ανάλυση για την Ύπαρξη Αποτελεσματικού Ανταγωνισμού και

τον Καθορισμό Παροχέα με Σημαντική Ισχύ στη Σχετική Αγορά

και

το Σχέδιο Ρυθμιστικών Μέτρων

Αριθμός Εγγράφου:	ΕΑ 14 (2003)/ΔΔ 02/2018
Ημερομηνία:	09/02/2018

Πίνακας Περιεχομένων

ΜΕΡΟΣ 1 - ΣΥΝΟΨΗ	4
ΜΕΡΟΣ 2 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
2.1 Νομοθετικό Πλαίσιο	7
2.2 Προσέγγιση ΕΡΗΕΤ	9
2.3 Συνεργασία με την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ)	11
2.4 Δομή Εγγράφου	11
ΜΕΡΟΣ 3 - ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	12
3.1 Εισαγωγή	12
3.2 Κριτήρια για τον ορισμό της σχετικής αγοράς	13
3.3 Σχετική αγορά προϊόντων και υπηρεσιών	14
3.3.1 Ορισμός Μισθωμένων Γραμμών	14
3.3.2 Διάκριση Μισθωμένων Γραμμών σε Τερματικά και Ζευκτικά Τμήματα	14
3.3.4 Τερματικά Τμήματα Μισθωμένων Γραμμών	14
3.3.5 Ζευκτικά Τμήματα Μισθωμένων Γραμμών	15
3.4 Εξέταση Υποκαταστασιμότητα Ζευκτικών Τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών	18
3.4.1 Υποκαταστασιμότητα Ζευκτικών Τμημάτων Διαφορετικής Χωρητικότητας από την πλευρά της Ζήτησης	18
3.4.2 Υποκαταστασιμότητα Ζευκτικών Τμημάτων Διαφορετικής Χωρητικότητας από την πλευρά της Προσφοράς	18
3.4.3 Συμπέρασμα σχετικά με την υποκαταστασιμότητα Ζευκτικών Διαφορετικής Χωρητικότητας	19
3.5 Εξέταση Υποκαταστασιμότητας Ζευκτικών Τμημάτων Παραδοσιακών Μισθωμένων Γραμμών και Ζευκτικών Τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών με χρήση εναλλακτικών Τεχνολογιών	19
3.5.1 Ζευκτικά Τμήματα Ψηφιακών Κυκλωμάτων Ethernet E-Line	19
3.5.2 Ζευκτικά Τμήματα Ψηφιακών Κυκλωμάτων Ethernet E-VPN	20
3.5.3 Ζευκτικά Τμήματα Κυκλωμάτων ATM/FR	20
3.5.4 Ζευκτικά Τμήματα Υπηρεσιών Πρόσβασης σε Νοητά Ιδιωτικά Δίκτυα (Virtual Private Networks)	20
3.5.5 Ζευκτικά Τμήματα Τεχνολογιών xDSL, Καλωδιακών και Δορυφορικών Συνδέσεων	21
3.5.6 Μερικώς Μισθωμένα Κυκλώματα	21
3.6 Παράγοντες Αγοράς	25
3.6.1 Παροχές Υπηρεσιών	25
3.6.2 Αποτύπωμα Γεωγραφικής κάλυψης των δικτύων Μισθωμένων Γραμμών των παροχέων που δραστηριοποιούνται στην σχετική αγορά	25
3.7 Γεωγραφική Αγορά	26

3.8	Εξέταση Τριών Κριτηρίων	26
3.8.1	Συμπέρασμα αναφορικά με τα τρία κριτήρια	31
3.9	Γενικό συμπέρασμα ως προς την αγορά ζευκτικών τμημάτων χονδρικών μισθωμένων γραμμών	31
ΜΕΡΟΣ 4 - ΑΡΣΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		32
4.1	Εισαγωγή.....	32
4.2	Υφιστάμενο Ρυθμιστικό Πλαίσιο Αγοράς Ζευκτικών Τμημάτων Χονδρικών Μισθωμένων	32
4.3	Αξιολόγηση Επιπτώσεων Απόσυρσης Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων.....	33
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 – Ερωτηματολόγιο προς παροχείς.....		34
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – Απαντήσεις Παροχέων.....		35
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 – Επιστολή από ΕΠΑ		36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 – Αποτελέσματα της Δημόσιας Διαβούλευσης για τον Ορισμό και την Εξέταση της Χονδρικής Αγοράς Ζευκτικών Τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών		37
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5 – Αποτύπωμα της Γεωγραφικής Κάλυψης των δικτύων ΧΜΓ των δραστηριοποιημένων παροχέων στην Αγορά ΧΜΓ		38

ΜΕΡΟΣ 1 - ΣΥΝΟΨΗ

Σύμφωνα με το σε ισχύ ρυθμιστικό πλαίσιο των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών¹, ο Επίτροπος Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΡΗΕΤ), καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, καθώς και τη γεωγραφική διάσταση κάθε αγοράς μέσα στην επικράτεια, σύμφωνα με τη διαδικασία για τον ορισμό αγοράς η οποία περιγράφεται στην Οδηγία Πλαίσιο² λαμβάνοντας υπόψη τις Συστάσεις για τις σχετικές αγορές του 2014³. Επίσης, ο ΕΡΗΕΤ έλαβε υπόψη του τη Σύσταση της Επιτροπής της 15^{ης} Οκτωβρίου του 2008, για τις κοινοποιήσεις, τις προθεσμίες και τις διαβουλεύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών.

Σύμφωνα με το άρθρο 48 (1) του Νόμου 112(Ι)/2004, μετά την ολοκλήρωση του ορισμού των σχετικών αγορών σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 46 και 47 του Νόμου, ο Επίτροπος διεξάγει ανάλυση του καθεστώτος ανταγωνισμού, ο ΕΡΗΕΤ οφείλει να εξετάσει το καθεστώς του ανταγωνισμού που υφίσταται σε κάθε αγορά και να αξιολογήσει το ενδεχόμενο καθορισμού οργανισμού/ών με Σημαντική Ισχύ στην Αγορά, λαμβάνοντας υπόψη τις Κατευθυντήριες

¹Οδηγία Πλαίσιο, 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Μαρτίου 2002 σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία Πλαίσιο, ΕΕ 108/33, 24.4.2002 σελ. 33) (εφεξής Οδηγία Πλαίσιο), «Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους» (Οδηγία για την πρόσβαση, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ. 7), (εφεξής Οδηγία για την Πρόσβαση), και Οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002 για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την αδειοδότηση, ΕΕ L108 της 24.4.2002, σελ.21) (εφεξής Οδηγία για την αδειοδότηση), όπως αυτές τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/140/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009 για την τροποποίηση των Οδηγιών 2002/21/ΕΚ σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2002/19/ΕΚ σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες καθώς και με τη διασύνδεσή , και 2002/20/ΕΚ για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. (ΕΕ L 337/37 18.12.2009)

«Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002 για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία καθολικής υπηρεσίας, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ.51), (εφεξής Οδηγία Καθολικής Υπηρεσίας) και «Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουλίου 2002 σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, ΕΕ L 201, 31/07/2002, σελ. 37), όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/136/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009.

² «Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ.33), (Οδηγία Πλαίσιο όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2009/140/ΕΚ). Μεταφέρθηκε στην Κυπριακή Νομοθεσία με το Ν.112(Ι)/2004, ως ισχύει τροποποιηθείς

³ ΣΥΣΤΑΣΗ 2014/710/ΕΕ της Επιτροπής 9^{ης} Οκτωβρίου 2014 σχετικά με τις σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 295 της 11.10.2014 σ. 79).

Γραμμές της Επιτροπής για την Ανάλυση και τη Σημαντική Ισχύ στην Αγορά⁴ («Κατευθυντήριες Γραμμές»).

Στη Σύσταση του 2014⁵ δεν περιλαμβάνεται η αγορά ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών, η οποία περιλαμβανόταν στη Σύσταση του 2003 και επί του παρόντος υπόκειται σε ρύθμιση στην Κυρπιακή αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Σύμφωνα με την παράγραφο 22 της Σύστασης του 2014 «οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει επίσης να υποβάλλουν στην τρικριτηριακή δοκιμασία της αγοράς που απαριθμούνται στα παραρτήματα της σύστασης 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής⁶ και της σύστασης 2007/879/ΕΚ, και δεν περιλαμβάνονται πλέον στον παράρτημα της παρούσας σύστασης, εφόσον αυτές υπόκεινται επί του παρόντος σε ρύθμιση, δεδομένων των εθνικών συνθηκών, ώστε να εκτιμούν αν, με βάση τις εθνικές συνθήκες, οι εν λόγω αγορές εξακολουθούν να επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση». Τα τρία αυτά κριτήρια είναι τα εξής:

- Παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην υπό αναφορά αγορά.
- Διάρθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα.
- Ανεπάρκεια της εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αστοχιών της υπό αναφορά αγοράς.

Σε περίπτωση που τα τρία κριτήρια δεν πληρούνται σωρευτικά τότε ο ΕΡΗΕΤ θα προχωρήσει στην εξέταση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στην ορισθείσα σχετική αγορά. Με το πέρας της εξέτασης του καθεστώτος του ανταγωνισμού στην σχετική αγορά ο ΕΡΗΕΤ θα καταλήξει ανάλογα στον καθορισμό οργανισμού/ών με Σημαντική Ισχύ στην Αγορά (ΣΙΑ) και στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων του θα επιβάλλει ρυθμιστικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 16 της Οδηγίας Πλαίσιο με στόχο την:

- προώθηση του ανταγωνισμού
- ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς, και
- προώθηση των συμφερόντων των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στο πλαίσιο της παρούσας εξέτασης ο ΕΡΗΕΤ κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα:

⁴ «Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (2002/С/165/03, ΕΕ C 165/6 της 11.7.2002, σελ. 6). Μεταφέρθηκαν στην Κυρπιακή Νομοθεσία με τις Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις Κ.Δ.Π.147/2005 και Κ.Δ.Π.148/2005, ως ισχύουν τροποποιηθείσες.

⁵ Ισχύουσα Σύσταση

⁶ Σύσταση 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής, της 11ης Φεβρουαρίου 2003, για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών ([ΕΕ L 114 της 8.5.2003, σ. 45](#)).

A. Αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς

Ο ΕΡΗΕΤ αφού καθόρισε τα όρια ανάμεσα στα τερματικά και ζευκτικά τμήματα χονδρικών μισθωμένων γραμμών στην συνέχεια καθόρισε ως σχετική αγορά την Αγορά Ζευκτικών Τμημάτων Χονδρικών Μισθωμένων Γραμμών ανεξαρτήτως τεχνολογίας ή χωρητικότητας που περιλαμβάνει ζευκτικά τμήματα για:

Ψηφιακές Μισθωμένες Γραμμές τεχνολογίας SDH/HDSL/SDSL

Ψηφιακά κυκλώματα τεχνολογίας Ethernet (προϊόντα E-Line και E-VPN)

Ψηφιακά κυκλώματα Πρόσβασης σε Νοητά Ιδιωτικά Δίκτυα μέσω Μισθωμένης Γραμμής

B Γεωγραφική Αγορά:

Η γεωγραφική αγορά ζευκτικών τμημάτων χονδρικών μισθωμένων γραμμών αντιστοιχεί σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Γ. Αναφορικά με τη δοκιμασία τριών κριτηρίων

Σε ό, τι αφορά στις υπηρεσίες ζευκτικών τμημάτων χονδρικών μισθωμένων γραμμών, ο ΕΡΗΕΤ συμπεραίνει ότι η σχετική αγορά δεν επιδέχεται εκ των προτέρων (ex-ante) ρύθμιση αφού δεν ικανοποιεί σωρευτικά και τα τρία κριτήρια ήτοι :

- παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά
- διάρθρωση της αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα
- ανεπάρκειας της εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αστοχιών της υπόψη αγοράς

Δ. Σε σχέση με την αξιολόγηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά

Δεδομένου ότι η σχετική αγορά ζευκτικών τμημάτων χονδρικών μισθωμένων γραμμών δεν επιδέχεται εκ των προτέρων (ex ante) ρύθμιση, αφού δεν ικανοποιεί σωρευτικά τα τρία κριτήρια, το καθεστώς του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά δεν αξιολογείται.

Ε. Σε σχέση με την προτεινόμενη απόσυρση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων

Δεδομένου του αποτελέσματος της αξιολόγησης των τριών κριτηρίων ο ΕΡΗΕΤ προτίθεται να αποσύρει τις ex ante ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν με την Απόφαση 316/2015.

Η παρούσα Δημόσια Διαβούλευση αποσκοπεί στη συλλογή σχολίων από τους ενδιαφερόμενους παροχείς σχετικά με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε και τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε ο ΕΡΗΕΤ αναφορικά με:

- τον ορισμό της σχετικής αγοράς
- το αποτέλεσμα της εφαρμογής των τριών κριτηρίων και
- την πρόθεση του ΕΡΗΕΤ για απόσυρση των ισχύοντων ρυθμιστικών μέτρων

σε σχέση με την αγορά των Ζευκτικών Τμημάτων χονδρικών Μισθωμένων Γραμμών.

ΜΕΡΟΣ 2 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

2.1 Νομοθετικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με το εν ισχύ Ρυθμιστικό Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁷, το οποίο προσβλέπει στη δημιουργία ενός κοινού εναρμονιστικού πλαισίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στοχεύει στη μείωση των εμποδίων εισόδου στην αγορά και την ενθάρρυνση των προοπτικών για αποτελεσματικό ανταγωνισμό προς όφελος των καταναλωτών, οι προς ρύθμιση αγορές ορίζονται σύμφωνα με τις αρχές της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας περί ανταγωνισμού και παρατίθενται στη σχετική Σύσταση της

⁷ Βάση για το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελούν οι ακόλουθες οδηγίες:

Οδηγία Πλαίσιο, 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Μαρτίου 2002 σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία Πλαίσιο, ΕΕ 108/33, 24.4.2002 σελ. 33) (εφεξής Οδηγία Πλαίσιο), «Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους» (Οδηγία για την πρόσβαση, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ. 7), (εφεξής Οδηγία για την Πρόσβαση), και Οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002 για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την αδειοδότηση, ΕΕ L108 της 24.4.2002, σελ.21) (εφεξής Οδηγία για την αδειοδότηση), όπως αυτές τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/140/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009 για την τροποποίηση των Οδηγιών 2002/21/ΕΚ σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2002/19/ΕΚ σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες καθώς και με τη διασύνδεσή , και 2002/20/ΕΚ για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. (ΕΕ L 337/37 18.12.2009)

«Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002 για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία καθολικής υπηρεσίας, ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σελ.51), (εφεξής Οδηγία Καθολικής Υπηρεσίας) και «Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουλίου 2002 σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών» (Οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, ΕΕ L 201, 31/07/2002, σελ. 37), όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/136/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009.

Οι πιο πάνω οδηγίες μεταφέρθηκαν στην Κυπριακή Νομοθεσία με τον Ν.112(Ι)/2004 την 30^η Απριλίου 2004, όπως ισχύει μετά τις σχετικές από καιρού εις καιρό τροποποιήσεις.

Επίσης τον Κανονισμό 2006/2004 στην συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή του καταναλωτικού δικαίου.

Επίσης τον Κανονισμό 1211/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009 βάσει του οποίου εγκαθιδρύεται το BEREC και της Υπηρεσίας.

Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁸. Εφόσον αυτό δικαιολογείται από τις εθνικές συνθήκες, δυνατόν να αναγνωριστούν από τις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (ΕΡΑ) και άλλες αγορές, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 6 και 7 της Οδηγίας Πλαίσιο 2002/21/ΕΚ αλλά καθώς και σε όσα αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3 της Σύστασης της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014⁹.

Ο ΕΡΗΕΤ καλείται στα πλαίσια των σχετικών προνοιών της νομοθεσίας να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, καθώς και τη γεωγραφική διάσταση κάθε αγοράς μέσα στην επικράτεια, σύμφωνα με τη διαδικασία για τον ορισμό αγοράς η οποία περιγράφεται στην Οδηγία Πλαίσιο και λαμβάνοντας υπόψη την «Σύσταση της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014». Στη συνέχεια ο ΕΡΗΕΤ οφείλει να αναλύσει το καθεστώς του ανταγωνισμού που υφίσταται σε κάθε σχετική αγορά και να αξιολογήσει το ενδεχόμενο καθορισμού οργανισμού/ών με Σημαντική Ισχύ στη σχετική Αγορά (ΣΙΑ), λαμβάνοντας υπόψη τις Κατευθυντήριες Γραμμές¹⁰.

Σε κάθε μια από τις ορισθείσες αγορές η ΕΡΑ είναι δυνατό να επέμβει ex-ante στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων της μόνο εφόσον η υπό εξέταση αγορά αξιολογείται ως μη επαρκώς ανταγωνιστική, και οργανισμός/οι καθορίζονται με ΣΙΑ¹¹. Ο νομοθετικός ορισμός της ΣΙΑ αντιστοιχεί ουσιαστικά στην έννοια της «δεσπίζουσας θέσης» που έχει ορισθεί στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ως «η θέση οικονομικής ισχύος η οποία επιτρέπει σε ένα οργανισμό να συμπεριφέρεται σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές του, τους πελάτες τους και τελικά τους καταναλωτές». Τα ρυθμιστικά μέτρα που μπορεί να επιβληθούν από την ΕΡΑ σε σχετική αγορά όπου διαπιστώνεται ύπαρξη οργανισμού/ών με ΣΙΑ πρέπει να είναι κατάλληλα και αναλογικά και να αποσκοπούν στην επίτευξη στόχων πολιτικής, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο, που περιλαμβάνουν κυρίως την

⁸ Σύσταση της Επιτροπής της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014 σχετικά με τις σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2014/710/ΕΕ).

⁹ Συγκεκριμένα στο άρθρο 2 αυτής αναφέρεται ότι «όταν οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές προσδιορίζουν άλλες αγορές πέραν εκείνων που παρατίθενται στο παράρτημα, θα πρέπει να αποδεικνύουν, και η Επιτροπή θα επαληθεύει ότι πληρούνται σωρευτικά τα ακόλουθα κριτήρια:

α. υπάρχουν υψηλοί και μη παροδικοί φραγμοί εισόδου- διαρθρωτικοί, νομοθετικοί ή κανονιστικοί

β. η διάρθρωση της αγοράς δεν τείνει προς πραγματικό ανταγωνισμό εντός του σχετικού χρονικού ορίζοντα αν ληφθεί υπόψη η κατάσταση του βασιζόμενου στην υποδομή ανταγωνισμού και των λοιπών ειδών ανταγωνισμού που αποτελούν το αίτιο των φραγμών εισόδου

γ. το δίκαιο του ανταγωνισμού και μόνο δεν αρκεί για την κατάλληλη αντιμετώπιση της ή των αδυναμιών που έχουν εντοπιστεί στην αγορά.

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 3 της εν λόγω Σύστασης «όταν οι ρυθμιστικές αρχές θεωρούν ότι κάποια από τις αγορές που παρατίθενται στο παράρτημα δεν επιδέχεται εκ των προτέρων ρύθμιση στις συγκεκριμένες εθνικές συνθήκες, θα πρέπει να αποδεικνύουν και η Επιτροπή θα επαληθεύει ότι πληρούνται τουλάχιστον ένα από τα τρία κριτήρια του σημείου 2.

¹⁰ Βλ. υποσημείωση πιο πάνω.

¹¹ Βλ. το άρθρο 14 της Οδηγίας Πλαίσιο ως προς τον νομοθετικό ορισμό της ΣΙΑ.

- προώθηση του ανταγωνισμού στην προσφορά υπηρεσιών/δικτύων/σχετικών διευκολύνσεων ηλεκτρονικών επικοινωνιών,
- ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και την
- προώθηση των συμφερόντων των καταναλωτών.

Σε περίπτωση που η ΕΡΑ αξιολογεί μια σχετική αγορά ως αρκούντως ανταγωνιστική τότε σύμφωνα με το άρθρο 16(3) της Οδηγίας Πλαίσιο η ΕΡΑ υποχρεούται:

- (α) να μην επιβάλει ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε οποιοδήποτε οργανισμό,
- (β) να αποσύρει από επηρεαζόμενο/ους οργανισμό/ούς ρυθμιστικές υποχρεώσεις οι οποίες επιβλήθηκαν στο παρελθόν.

Σε σχέση με την υπό εξέταση αγορά δηλαδή τη σχετική αγορά των Ζευκτικών Τμημάτων Χονδρικών Μισθωμένων Γραμμών αυτή δεν συμπεριλαμβάνεται ούτε στη Σύσταση του 2007 ούτε και σε αυτήν του 2014. Σύμφωνα με το προοίμιο 22 της Σύστασης 2014 οι ΕΡΑ θα πρέπει να υποβάλλουν στην τρικριτηριακή δοκιμασία τις αγορές που απαριθμούνται είτε στο παράρτημα της Σύστασης 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής είτε στο παράρτημα της Σύστασης 2007/879/ΕΚ και δεν περιλαμβάνονται πλέον στο Παράρτημα της παρούσας νέας Σύστασης 9^{ης} Οκτωβρίου 2014, εφόσον αυτές υπόκεινται επί του παρόντος σε ρύθμιση δεδομένων των εθνικών συνθηκών, ώστε να εκτιμήσουν αν με βάση τις εθνικές συνθήκες, οι εν λόγω αγορές εξακολουθούν να επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, ο ΕΡΗΕΤ θα εξετάσει κατά πόσο συντρέχουν σωρευτικά τα τρία κριτήρια για την εν λόγω σχετική Αγορά και η οποία δεν περιλαμβάνονταν ούτε στις προαναφερόμενες Συστάσεις ώστε να αιτιολογείται η εκ των προτέρων ρύθμισή της. Επιπλέον, στην περίπτωση όπου αιτιολογείται εκ των προτέρων ρύθμιση με βάση την εξέταση των τριών κριτηρίων θα πρέπει να διερευνηθεί το επίπεδο του ανταγωνισμού στην εν λόγω σχετική αγορά και στην περίπτωση όπου υπάρχει παροχέας με ΣΙΑ να επιβληθούν οι κατάλληλες ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε σχέση με αυτή τη σχετική αγορά. Σε περίπτωση που δεν πληρούνται σωρευτικά τα τρία κριτήρια οι υφιστάμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις θα πρέπει αποσυρθούν.

2.2 Προσέγγιση ΕΡΗΕΤ

Ο ΕΡΗΕΤ εξετάζει τη σχετική χονδρική αγορά παροχής ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών, ανεξάρτητα από τη τεχνολογία που χρησιμοποιείται για την παροχή μισθωμένης χωρητικότητας και περιλαμβάνει ζευκτικά τμήματα για:

- Ψηφιακές Μισθωμένες Γραμμές τεχνολογίας SDH/HDSL/SDSL
- Ψηφιακά κυκλώματα τεχνολογίας Ethernet (προϊόντα E-Line και E-VPN)
- Ψηφιακά κυκλώματα Πρόσβασης σε Νοητά Ιδιωτικά Δίκτυα μέσω Μισθωμένης Γραμμής

Στη Σύσταση του 2014 δεν περιλαμβάνεται η αγορά «Χονδρική παροχή ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών». Επίσης σύμφωνα με την παράγραφο 22 της Σύστασης του 2014 «οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει επίσης να υποβάλλουν στην τρικριτηριακή δοκιμασία τις αγορές που απαριθμούνται στα παραρτήματα της σύστασης 2003/311/EK της Επιτροπής¹² και της σύστασης 2007/879/EK, και δεν περιλαμβάνονται πλέον στο παράρτημα της παρούσας Σύστασης, εφόσον αυτές υπόκεινται επί του παρόντος σε ρύθμιση ώστε να εκτιμούν αν, με βάση τις εθνικές συνθήκες, οι εν λόγω αγορές εξακολουθούν να επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση».

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και αφού και στον προηγούμενο κύκλο εξέτασης της σχετικής Χονδρικής Αγοράς Ζευκτικών Τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών ορίστηκε παροχέας με ΣΙΑ στον οποίο επιβλήθηκαν ρυθμιστικές υποχρεώσεις, ο ΕΡΗΕΤ εξετάζει κατά πόσο συντρέχουν σωρευτικά τα τρία κριτήρια για την σχετική αγορά ώστε να αιτιολογείται εκ νέου η εκ των προτέρων ρύθμιση. Περαιτέρω, στην περίπτωση στην οποία θα αιτιολογείται η εκ των προτέρων ρύθμιση θα αξιολογηθεί το επίπεδο του ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά και στην περίπτωση στην οποία υπάρχει παροχέας με ΣΙΑ θα επιβληθούν οι κατάλληλες ρυθμιστικές υποχρεώσεις.

Ο ΕΡΗΕΤ σύμφωνα με τις πρόνοιες του Ν.112(I)/2004¹³ και της σχετικής δευτερογενούς νομοθεσίας¹⁴, συνέλεξε δεδομένα και πληροφορίες από παροχείς δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (βλ. ερωτηματολόγια και απαντήσεις παροχέων δικτύων)¹⁵, με στόχο να διεξάγει στη βάση καθιερωμένων οικονομικών και νομικών αρχών τη δραστηριότητα ορισμού και ανάλυσης της σχετικής αγοράς.

Το παρόν έγγραφο τίθεται σε δημόσια διαβούλευση με στόχο τη συλλογή σχολίων από τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη διαδικασία που έχει ακολουθηθεί και τα συμπεράσματα στα οποία ο ΕΡΗΕΤ έχει καταλήξει αναφορικά με:

- τον ορισμό της σχετικής αγοράς
- το αποτέλεσμα της εφαρμογής της δοκιμασίας των τριών κριτηρίων
- την πρόθεση του ΕΡΗΕΤ για απόσυρση των ισχυουσών ρυθμιστικών υποχρεώσεων

¹² Σύσταση 2003/311/EK της Επιτροπής, της 11ης Φεβρουαρίου 2003, για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών ([EE L 114 της 8.5.2003, σ. 45](#)).

¹³ Ο περί Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Νόμος του 2004, Ν.112(I)/2004, 30^{ης} Απριλίου 2004, ως ισχύει τροποποιηθείς.

¹⁴ Το περί Καθορισμού των Διαδικασιών Ορισμού και Ανάλυσης Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Διάταγμα του 2005, Κ.Δ.Π.147/2005, 24/03/2005 όπως εκάστοτε τροποποιήθηκε.

Η περί Μεθοδολογίας Ορισμού των Αγορών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών Απόφαση του 2005, Κ.Δ.Π.148/2005, 24/03/2005 όπως εκάστοτε τροποποιήθηκε.

¹⁵ { Βλ Παραρτήματα 1 και 2 }

σε σχέση με την αγορά:

Αγορά ζευκτικών τμημάτων χονδρικών μισθωμένων γραμμών, ανεξάρτητα από την τεχνολογία που χρησιμοποιείται για την παροχή μισθωμένης χωρητικότητας ¹⁶.

Όλες οι απαντήσεις και τα σχόλια που θα ληφθούν κατά τη δημόσια διαβούλευση θα είναι διαθέσιμα προς όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, και θα βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Γραφείου,¹⁷ με εξαίρεση πληροφορίες που θα αξιολογηθούν από τον ΕΡΗΕΤ ως εμπιστευτικές και/ή ως επαγγελματικό απόρρητο και πάντα με βάση τις σχετικές προαναφερόμενες Ευρωπαϊκές Οδηγίες, τον Νόμο και τα βάσει αυτού εκδοθέντα Διατάγματα και εκδοθείσες Αποφάσεις.

Τα σχόλια των ενδιαφερόμενων μερών θα ληφθούν υπόψη από τον ΕΡΗΕΤ κατά την ετοιμασία του τελικού κειμένου κοινοποίησης το οποίο θα σταλεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (στο εξής: «Επιτροπή») ως έγγραφο κοινοποίησης της αγοράς ζευκτικών τμημάτων χονδρικών μισθωμένων γραμμών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 και 7 της Οδηγίας Πλαίσιο και στη Σύσταση Κοινοποίησης¹⁸.

2.3 Συνεργασία με την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού (ΕΠΑ)

Σύμφωνα με το άρθρο 46(4) και 50 (1) του Ν.112(Ι)/2004 ο ΕΡΗΕΤ διαβουλεύεται με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς στο πλαίσιο Δημόσιας Διαβούλευσης, καθώς και με την Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 50(2) του Ν.112(Ι)/2004, ο ΕΡΗΕΤ διαβουλεύεται με τα ενδιαφερόμενα μέρη πριν την κοινοποίηση στην ΕΕ.

Ο ΕΡΗΕΤ προτίθεται να διαβουλευτεί με την ΕΠΑ στο πλαίσιο της Δημόσιας Διαβούλευσης αναφορικά με τη διαδικασία Ορισμού και εξέταση της σχετικής αγοράς των Ζευκτικών Τμημάτων Χονδρικών Μισθωμένων. Σε περίπτωση που ο ΕΡΗΕΤ, μετά από παρατηρήσεις της ΕΠΑ, αποφασίσει τη διαφοροποίηση οποιοδήποτε του ορισμού της σχετικής αγοράς ή των πορισμάτων της εξέτασης αγορών δεσμεύεται να διενεργήσει εκ νέου δημόσια διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη παρουσιάζοντας τα νέα πορίσματα του.

2.4 Δομή Εγγράφου

Η δομή του υπολοίπου κειμένου του παρόντος εγγράφου έχει ως εξής:

¹⁶ Αγορά 14 με βάση τη Σύσταση της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2003

¹⁷ Αρ. 8(3), 18(2) του Διατάγματος περί καθορισμού των διαδικασιών ορισμού και ανάλυσης της αγοράς, Κ.Δ.Π.127/2005.

¹⁸ «Σύσταση της Επιτροπής της 15^{ης} Οκτωβρίου 2008 για τις κοινοποιήσεις, τις προθεσμίες και τις διαβουλεύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Μαρτίου 2002 σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών», (κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2008) 5925) 2008/850/ΕΕ.

Μέρος 3: Ορισμός της Σχετικής Αγοράς και εξέταση των τριών κριτηρίων

Μέρος 4: Απόσυρση Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων

Παράρτημα 1: Ερωτηματολόγιο προς παροχείς

Παράρτημα 2: Απαντήσεις Παροχέων

Παράρτημα 3: Επιστολή από ΕΠΑ

Παράρτημα 4: Αποτελέσματα της Δημόσιας Διαβούλευσης για τον Ορισμό και την Εξέταση της Χονδρικής Αγοράς Ζευκτικών Τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών

Παράρτημα 5: Αποτύπωμα της Γεωγραφικής κάλυψης των δικτύων ΧΜΓ των δραστηριοποιημένων παροχέων στην Αγορά παροχής ΧΜΓ.

ΜΕΡΟΣ 3 - ΟΡΙΣΜΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

3.1 Εισαγωγή

Ο στόχος της διεξαγωγής διαδικασίας του ορισμού της αγοράς, η οποία αποτελεί μέσο για την αξιολόγηση της επάρκειας του ανταγωνισμού και κατ' επέκταση της αναγκαιότητας επιβολής ex-ante ρυθμιστικών υποχρεώσεων, είναι να αναγνωρίσει μέσα από μια συστηματική διαδικασία τους ανταγωνιστικούς περιορισμούς που αντιμετωπίζουν οι δραστηριοποιημένοι παροχείς σε μια αγορά. Μέσα από μια τέτοια διαδικασία αναγνωρίζονται οι πραγματικοί και οι εν δυνάμει ανταγωνιστές οι οποίοι δυνατόν να περιορίσουν αλλήλους από το να επιδεικνύουν συμπεριφορά ανεξάρτητη από αυτή που θα αναμενόταν ως αποτέλεσμα της ύπαρξης αποδοτικού ανταγωνισμού.

Το αποτέλεσμα του ορισμού της σχετικής αγοράς εξαρτάται από την κατάληξη της εφαρμογής των κριτηρίων υποκατάστασης ζήτησης και υποκατάστασης προσφοράς καθώς και από τον χρόνο που έχει καθορισθεί ως χρονικό πλαίσιο της παρούσας εξέτασης.¹⁹

Σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης²⁰, μια σχετική αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που είναι επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα, όχι μόνο αναφορικά με τα αντικειμενικά τους χαρακτηριστικά, βάσει των οποίων είναι ιδιαίτερα κατάλληλα για την ικανοποίηση των διαρκών αναγκών των καταναλωτών, τις τιμές τους ή την επιδιωκόμενη χρήση τους, αλλά και τις συνθήκες του ανταγωνισμού, όπως την ύπαρξη της προσφοράς και της ζήτησης στην εν λόγω αγορά. Επομένως, ο καθορισμός της σχετικής αγοράς θα

¹⁹ Η ex-ante ρύθμιση αφορά στον εντοπισμό έλλειψης επαρκούς ανταγωνισμού μέσα σε ένα συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο (χρονικό πλαίσιο παρούσας εξέτασης (3 χρόνια)).

²⁰ Υπόθεση 322/81, Michelin κατά Επιτροπής [1983] Συλλογή 3461, Υπόθεση C-62/86, AKZO κατά Επιτροπής, [1991] Συλλογή I-3359, Υπόθεση C-333/94 TetraPak κατά Επιτροπής [1996] Συλλογή I-5951.

πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που οι τελικοί χρήστες χρησιμοποιούν για τις ίδιες ανάγκες.

Σημειώνεται ότι η χρήση του όρου «σχετική» αγορά υποδηλώνει αξιολόγηση και της γεωγραφικής διάστασης της αγοράς, δηλαδή αξιολόγηση της τυχόν ομοιογένειας που παρατηρείται στην προσφορά/ ζήτηση υπηρεσιών/ προϊόντων σε μια γεωγραφική περιοχή και η οποία δύναται να την διακρίνει από γειτονικά εδάφη ή γειτονική γεωγραφική περιοχή, στην οποία οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι ουσιωδώς διαφορετικές²¹.

Επιπρόσθετα, αναγνωρίζεται ότι παραδοσιακά²² στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών το γεωγραφικό εύρος μιας αγοράς καθορίζεται συχνά από την έκταση που καλύπτει το σχετικό δίκτυο ή/και από πιθανούς νομοθετικούς ή ρυθμιστικούς περιορισμούς που επιβάλλονται ως προς το δικαίωμα παροχής των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών.

3.2 Κριτήρια για τον ορισμό της σχετικής αγοράς

Οι κύριοι ανταγωνιστικοί περιορισμοί που εξετάζονται κατά την αξιολόγηση της συμπεριφοράς των παροχέων σε μια αγορά αφορούν στη:

- (α) δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης²³ και στη
- (β) δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς²⁴.

Ένας τρίτος παράγοντας ανταγωνιστικού περιορισμού που μπορεί να λαμβάνεται υπόψη αφορά το ενδεχόμενο εν δυνάμει (δυναμικού) ανταγωνισμού. Η διαφορά μεταξύ του εν δυνάμει ανταγωνισμού και της δυνατότητας υποκατάστασης της προσφοράς έγκειται στο γεγονός ότι η υποκατάσταση από την πλευρά της προσφοράς αντιδρά σχετικά άμεσα σε πιθανή αύξηση τιμής ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας χωρίς σημαντικά έξοδα επένδυσης, ενώ ο εν δυνάμει ανταγωνισμός χρειάζεται περισσότερο χρόνο πριν ξεκινήσει να προσφέρει υπηρεσίες στην αγορά και η είσοδος του συνοδεύεται από σημαντική επένδυση.

Ο ΕΡΗΕΤ στο πλαίσιο του ορισμού της σχετικής αγοράς έλαβε υπόψη τα κριτήρια που αφορούν τη δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης και της προσφοράς. Ο ΕΡΗΕΤ ακολούθησε

²¹ Βλ. π.χ. Υπόθεση 27/76 United Brands κατά Επιτροπής [1978] Συλλογή 207.

²² Υπόθεση IV/M.1025, Mannesmann/Olivetti/Infostrada.

²³ Επιτρέπει τον καθορισμό των προϊόντων προς τα οποία οι χρήστες μπορούν να στραφούν σε περίπτωση που παρατηρηθεί σχετική αύξηση τιμής σε ένα προϊόν της ίδιας αγοράς. Δεν είναι απαραίτητη η στροφή της πλειονότητας των καταναλωτών σε ένα άλλο προϊόν. Αρκεί ένας επαρκής αριθμός καταναλωτών να μεταπηδήσει σε άλλο προϊόν για να καταστήσει την αλλαγή της τιμής στο αρχικό προϊόν μη κερδοφόρα.

²⁴ Επιτρέπει την αξιολόγηση της δυνατότητας εισόδου παροχέων που δεν είναι ενεργοί στη σχετική αγορά ως αποτέλεσμα της σχετικής αύξησης στην τιμή προσφοράς.

τη φιλοσοφία προσέγγισης της Ανακοίνωσης της Επιτροπής για τον ορισμό των σχετικών αγορών²⁵ και τα οριζόμενα στη Σύσταση της Επιτροπής της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014 και έλαβε υπόψη τον παράγοντα του εν δυνάμει ανταγωνισμού κατά την αξιολόγηση του καθεστώτος του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά.

3.3 Σχετική αγορά προϊόντων και υπηρεσιών

Στη βάση των απαντήσεων των παροχέων²⁶ στα σχετικά ερωτηματολόγια²⁷ και κατόπιν διαβούλευσης με παροχείς που προηγήθηκε της ετοιμασίας του παρόντος εγγράφου και έχοντας υπόψη τον ορισμό που καθορίστηκε στον προηγούμενο κύκλο εξέτασης της εν λόγω αγοράς ο ΕΡΗΕΤ καταλήγει στον ακόλουθο ορισμό σχετικά με την παροχή Μισθωμένων Γραμμών (ΜΓ).

3.3.1 Ορισμός Μισθωμένων Γραμμών

Μισθωμένες Γραμμές σημαίνει τηλεπικοινωνιακές διευκολύνσεις- ανεξάρτητα από την τεχνολογία που χρησιμοποιείται- μέσω των οποίων καθίσταται δυνατή η παροχή συμμετρικής μισθωμένης χωρητικότητας μεταξύ: α) των σημείων απολήξεως του ιδίου ή διαφορετικών δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, β) σταθερών σημείων που αποτελούν τμήματα ιδίου ή διαφορετικών δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή γ) σημείου απολήξεως δικτύου και των εγκαταστάσεων τερματικού εξοπλισμού του τελικού χρήστη.

Η χωρητικότητα δύναται να δεσμεύεται ή να διαμοιράζεται μέσω του σχετικού δικτύου, ανάλογα με τον τύπο/ τεχνολογία της συγκεκριμένης μισθωμένης γραμμής .

3.3.2 Διάκριση Μισθωμένων Γραμμών σε Τερματικά και Ζευκτικά Τμήματα.

Η μίσθωση χωρητικότητας από σημείο σε σημείο μέσω Μισθωμένων Γραμμών γίνεται με χρήση Τερματικών και Ζευκτικών Τμημάτων.

3.3.4 Τερματικά Τμήματα Μισθωμένων Γραμμών.

Μπορούν να καθοριστούν ως το τμήμα της Μισθωμένης Γραμμής το οποίο εξασφαλίζει τη φυσική σύνδεση του τελικού χρήστη με το δίκτυο του παροχέα Μισθωμένων Γραμμών.

²⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού *Επίσημη Εφημερίδα αριθ. C 372 της 09/12/1997 σ. 0005 - 0013*

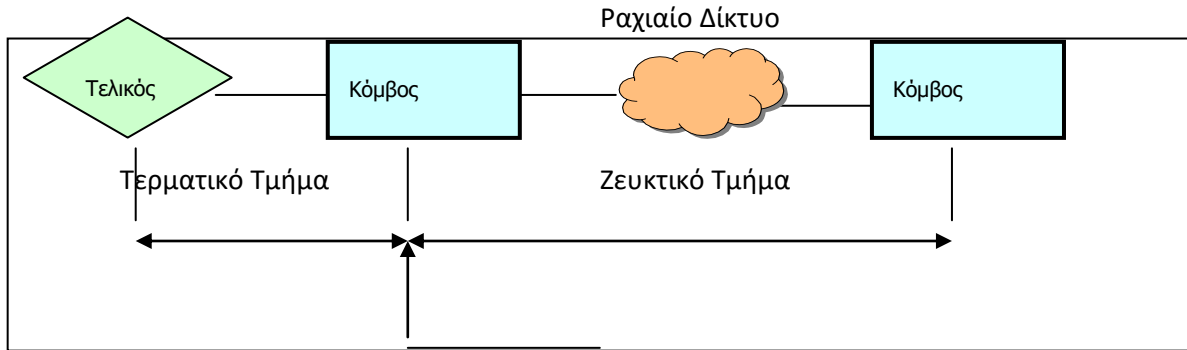
²⁶ Παράρτημα 2

²⁷ Παράρτημα 1

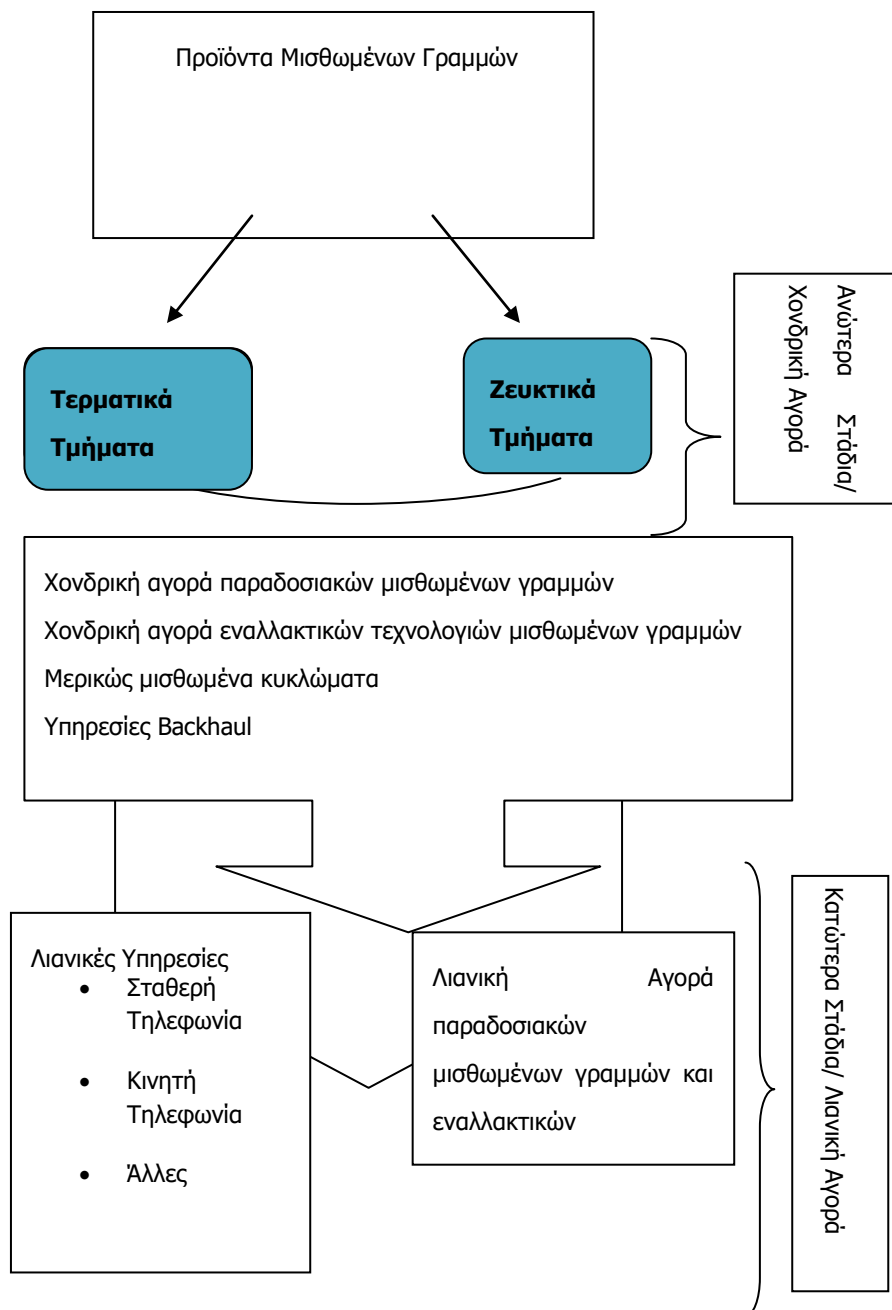
Στις πλείστες περιπτώσεις που η μίσθωση της χωρητικότητας γίνεται μέσω του ενσύρματου δικτύου πρόσβασης του παροχέα το τερματικό τμήμα κάνει χρήση του χάλκινου τοπικού βρόχου ή οπτικής ίνας σε καλώδιο οπτικών ινών.

3.3.5 Ζευκτικά Τμήματα Μισθωμένων Γραμμών.

Μπορούν να καθοριστούν ως το τμήμα του ραχιαίου δικτύου (ή δικτύου πυρήνα) το οποίο επιτυγχάνει τη φυσική σύνδεση μεταξύ των τερματικών σημείων του τελικού χρήστη και επιτρέπει τη μεταφορά δεδομένων μεταξύ των δύο αυτών σημείων, εντός του δικτύου του παροχέα Μισθωμένων Γραμμών.

Διάγραμμα 1: Όριο μεταξύ Τερματικών και Ζευκτικών Τμημάτων

Οι μισθωμένες γραμμές χονδρικής θεωρούνται προϊόντα ανωτέρου σταδίου τα οποία δύναται να χρησιμοποιηθούν είτε για την παροχή κατωτέρων σταδίων μισθωμένων γραμμών λιανικής ή για την παροχή άλλων κατωτέρων σταδίων προϊόντων λιανικής. Στην Κυπριακή αγορά ένας σχετικά μικρός αριθμός χονδρικών ζευκτικών τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών χρησιμοποιείται από τους εναλλακτικούς παροχείς για σκοπούς διασύνδεσης κυρίως στα δίκτυα του εγκατεστημένου παροχέα και για τη σύνδεση των κόμβων των δικών τους δικτύων, στις περιπτώσεις όπου δεν διαθέτουν δική τους υποδομή.

Διάγραμμα 2: Δομή αγοράς μισθωμένων γραμμών

Αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς της χονδρικής αγοράς ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών ο ΕΡΗΕΤ ως σημείο εκκίνησης λαμβάνει υπόψη τον ορισμό που χρησιμοποιήθηκε στον προηγούμενο κύκλο εξέτασης αγοράς δηλαδή τη χονδρική αγορά ζευκτικών τμημάτων στα οποία περιλαμβάνονται ζευκτικά τμήματα για ψηφιακές μισθωμένες γραμμές, ψηφιακά

κυκλώματα τεχνολογίας Ethernet (προϊόντα E-Line και E-VPN) και ψηφιακά κυκλώματα πρόσβασης σε νοητά ιδιωτικά δίκτυα μέσω μισθωμένης γραμμής η/και κυκλωμάτων Ethernet.

3.4 Εξέταση Υποκαταστασιμότητα Ζευκτικών Τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών

3.4.1 Υποκαταστασιμότητα Ζευκτικών Τμημάτων Διαφορετικής Χωρητικότητας από την πλευρά της Ζήτησης.

Η ζήτηση χονδρικών ζευκτικών τμημάτων χονδρικών μισθωμένων γραμμών σε σχέση με τη χωρητικότητα είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη λιανική αγορά παροχής υπηρεσιών. οι οποίες υποστηρίζονται από τα αντίστοιχα ζευκτικά τμήματα μισθωμένων γραμμών. Οι ανάγκες χωρητικότητας που επιβάλλουν οι λιανικές υπηρεσίες που θα πρέπει να υποστηρίζονται είναι ουσιαστικά ο προσδιοριστικός παράγοντας που λαμβάνει υπόψη ο αγοραστής για επιλογή της συγκεκριμένης χωρητικότητας. Οι ανάγκες για χωρητικότητα είναι συνδεδεμένες με τη συγκεκριμένη λιανική αγορά υπηρεσιών και όχι με πιθανές διαφοροποιήσεις στις τιμές ανά χωρητικότητα.

Επιπρόσθετα, οι Συστάσεις²⁸ της Ε.Ε. αναφορικά με τις σχετικές αγορές δεν διαχωρίζουν τις σχετικές αγορές με βάση τη διαφορετική χωρητικότητα. Ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι δεν υπάρχει καμία ιδιαιτερότητα της Κυπριακής αγοράς που θα μπορούσε να οδηγήσει στον ορισμό ξεχωριστών αγορών για διαφορετικές χωρητικότητες.

3.4.2 Υποκαταστασιμότητα Ζευκτικών Τμημάτων Διαφορετικής Χωρητικότητας από την πλευρά της Προσφοράς.

Ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι υπάρχει μία αγορά η οποία αφορά τα ζευκτικά τμήματα μισθωμένων γραμμών ανεξάρτητα από τη τεχνολογία και χωρητικότητά τους. Μία πιθανή αύξηση τιμής μεταξύ 5%-10% από την ανταγωνιστική τιμή μιας συγκεκριμένης χωρητικότητας δεν θα οδηγήσει απαραίτητα ένα εναλλακτικό παροχέα να επενδύσει στην αύξηση της προσφοράς της συγκεκριμένης χωρητικότητας για το λόγο ότι η προσφορά είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη ζήτηση της λιανικής αγοράς υπηρεσιών. Η προσφορά ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών αφορά αποκλειστικά τις ανάγκες του τελικού χρήστη για χωρητικότητα άρα, μία αύξηση της προσφοράς που περιλαμβάνει αύξηση του κόστους επενδύσεων δεν θα είναι κερδοφόρα εάν οι ανάγκες του τελικών χρηστών δεν συνάδουν άμεσα με τη συγκεκριμένη χωρητικότητα.

Δεδομένου επίσης ότι οι Ευρωπαϊκές Συστάσεις δεν διαχωρίζουν τις αγορές με βάση την

²⁸ Σύσταση Αγορών της Επιτροπής της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2003 και Σύσταση Αγορών της Επιτροπής 17^{ης} Δεκεμβρίου 2007 και Σύσταση της Επιτροπής της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014.

χωρητικότητα, ο ΕΡΗΕΤ κρίνει ότι υπάρχει μία ενιαία αγορά ανεξάρτητα από τη χωρητικότητα.

3.4.3 Συμπέρασμα σχετικά με την υποκαταστασιμότητα Ζευκτικών Διαφορετικής Χωρητικότητας

Ο ΕΡΗΕΤ επίσης καταλήγει στο συμπέρασμα ότι λόγω ότι η προσφορά είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη ζήτηση της λιανικής αγοράς υπηρεσιών δεν δικαιολογείται ο ορισμό διακριτών χονδρικών αγορών για τα ζευκτικά τμήματα μισθωμένων γραμμών με βάση και μόνο τη χωρητικότητα.

3.5 Εξέταση Υποκαταστασιμότητας Ζευκτικών Τμημάτων Παραδοσιακών Μισθωμένων Γραμμών και Ζευκτικών Τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών με χρήση εναλλακτικών Τεχνολογιών.

Κατά την εξέταση των χονδρικών αγορών Μισθωμένων Γραμμών και στην παρούσα ενότητα του εγγράφου εξέτασης της χονδρικής Αγοράς Ζευκτικών Τμημάτων, ο ΕΡΗΕΤ λαμβάνει υπόψη του την Οδηγία Πλαίσιο, η οποία αναφέρει ότι η ρύθμιση πρέπει να είναι ουδέτερη ως προς την τεχνολογία (technology neutral).

Περαιτέρω ο ΕΡΗΕΤ, λαμβάνει υπόψη του τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης²⁹, όπου ορίζεται ότι μια σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που είναι επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα, όχι μόνο αναφορικά με τα αντικειμενικά τους χαρακτηριστικά, βάσει των οποίων είναι ιδιαίτερα κατάλληλα για την ικανοποίηση των αναγκών των τελικών χρηστών, τις τιμές τους ή την επιδιωκόμενη χρήση τους, αλλά και τις συνθήκες του ανταγωνισμού όπως και την ύπαρξη της προσφοράς και της ζήτησης στην εν λόγω αγορά. Επομένως, ο καθορισμός της σχετικής αγοράς θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλες τις υπηρεσίες που οι τελικοί χρήστες χρησιμοποιούν για τις ίδιες ανάγκες.

Σε αυτό το στάδιο ο ΕΡΗΕΤ, θα εξετάσει κατά πόσον τα ζευκτικά τμήματα Μισθωμένων Γραμμών που προσφέρονται μέσω εναλλακτικών τεχνολογιών εμπίπτουν στην ίδια αγορά με ζευκτικά τμήματα «παραδοσιακών Μισθωμένων Γραμμών, ως αυτές ορίστηκαν πιο πάνω.

3.5.1 Ζευκτικά Τμήματα Ψηφιακών Κυκλωμάτων Ethernet E-Line

Το σύνολο των ερωτηθέντων εναλλακτικών παροχών(οι MTN, Cablenet, Primetel με εξαίρεση την

²⁹ Υπόθεση 322/81, Michelin v. Commission (1983) ECR 3461; Υπόθεση IV/31.533 και IV/34.072 AKZO v Commission; Υπόθεση C-62/86 [1991] ECR I-3359; Υπόθεση C-333/94 TetraPak v Commission.

ΑΤΗΚ - σχετικά με την υποκαταστασιμότητα των υπηρεσιών Ethernet με υπηρεσίες «παραδοσιακών» Μισθωμένων Γραμμών διατύπωσαν τη θέση ότι τα προϊόντα / υπηρεσίες Ethernet έχουν παρόμοια λειτουργικά χαρακτηριστικά με τις παραδοσιακές Μισθωμένες Γραμμές και μπορούν να θεωρηθούν ως υποκατάστατα και να περιληφθούν στις χονδρικές αγορές Τερματικών και Ζευκτικών Τμημάτων.

Στη βάση του ορισμού των Μισθωμένων Γραμμών, ο ΕΡΗΕΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα Ζευκτικά Τμήματα κυκλωμάτων Ethernet E-Line (τα οποία προσφέρουν συμμετρική σύνδεση/χωρητικότητα από σημείο σε σημείο,) δεν διαθέτουν μόνο παρόμοια λειτουργικά χαρακτηριστικά αλλά τυγχάνουν και της ίδιας χρήσης (από τους τελικούς χρήστες), σε χαμηλότερες τιμές με τις παραδοσιακές Μισθωμένες Γραμμές.

Ως εκ των ανωτέρω, ο ΕΡΗΕΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα ζευκτικά τμήματα τα οποία εξετάστηκαν είναι υποκατάστατα και ανήκουν στην ίδια χονδρική αγορά.

3.5.2 Ζευκτικά Τμήματα Ψηφιακών Κυκλωμάτων Ethernet E-VPN

Περαιτέρω, εξετάζοντας τα χαρακτηριστικά του προϊόντος E-VPN ο ΕΡΗΕΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι επίσης παρουσιάζει τα ίδια λειτουργικά χαρακτηριστικά με τα κυκλώματα E-line καθώς επίσης δύνανται να χρησιμοποιηθεί για διασύνδεση σημείου με σημείο και σημείο με πολλαπλά σημεία.

Ως εκ των πιο πάνω, το προϊόν E-VPN περιλαμβάνεται στην υπό εξέταση χονδρική Αγορά.

3.5.3 Ζευκτικά Τμήματα Κυκλωμάτων ATM/FR

Ο ΕΡΗΕΤ δεν εξετάζει κατά πόσο τα προϊόντα/υπηρεσίες που χρησιμοποιούν τις τεχνολογίες ATM/FR περιλαμβάνονται στις/στην υπό εξέταση αγορές/αγορά, δεδομένου ότι αυτά δεν είναι πλέον εμπορικά διαθέσιμα.

3.5.4 Ζευκτικά Τμήματα Υπηρεσιών Πρόσβασης σε Νοητά Ιδιωτικά Δίκτυα (Virtual Private Networks)

Εφόσον οι υπηρεσίες αυτές:

- i. Παρέχονται μέσω ζευκτικών τμημάτων ΜΓ ή/και κυκλωμάτων Ethernet
- ii. Εξασφαλίζεται η συμμετρική μετάδοση των δεδομένων από σημείο σε σημείο

τότε αυτές οι υπηρεσίες περιλαμβάνονται στην σχετική χονδρική αγορά.

3.5.5 Ζευκτικά Τμήματα Τεχνολογιών xDSL, Καλωδιακών και Δορυφορικών Συνδέσεων

Ο ΕΡΗΕΤ εξαιρεί από την Αγορά τα προϊόντα VPN, ADSL, VDSL2 υπηρεσίες δεδομένων καλωδιακών, (Τεχνολογία DOCSIS 3.0) και δορυφορικών υπηρεσιών από τις σχετικές αγορές προϊόντων, δεδομένου ότι δεν θεωρούνται λειτουργικά ισοδύναμα με μια «παραδοσιακή» μισθωμένη γραμμή.

Οι πιο πάνω υπηρεσίες/προϊόντα δεν παρέχουν συμμετρική χωρητικότητα (στις κατευθύνσεις upstream και downstream) μεταξύ δύο σημείων οπότε δεν μπορούν να θεωρηθούν υποκατάστατα παραδοσιακής Μισθωμένης Γραμμής.

3.5.6 Μερικώς Μισθωμένα Κυκλώματα

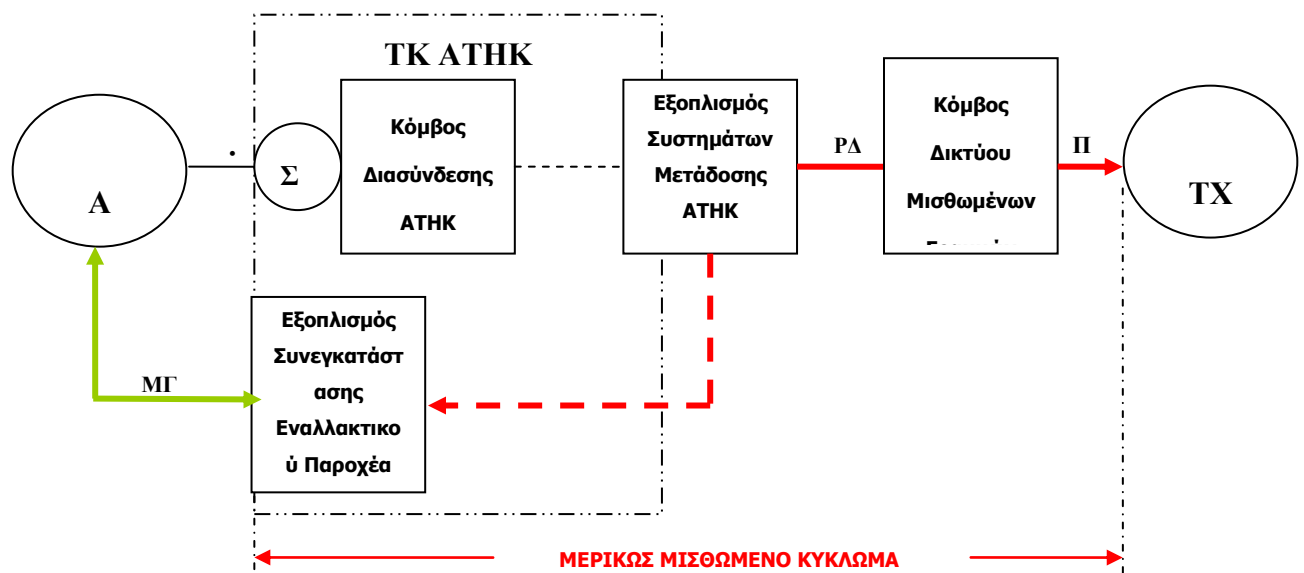
Τα μερικώς μισθωμένα κυκλώματα είναι μισθωμένες γραμμές που συνδέουν τις εγκαταστάσεις του τελικού χρήστη (πελάτη) με το Σημείο Διασύνδεσης του παροχέα με το Δημόσιο Τηλεφωνικό Δίκτυο της ΑΤΗΚ.

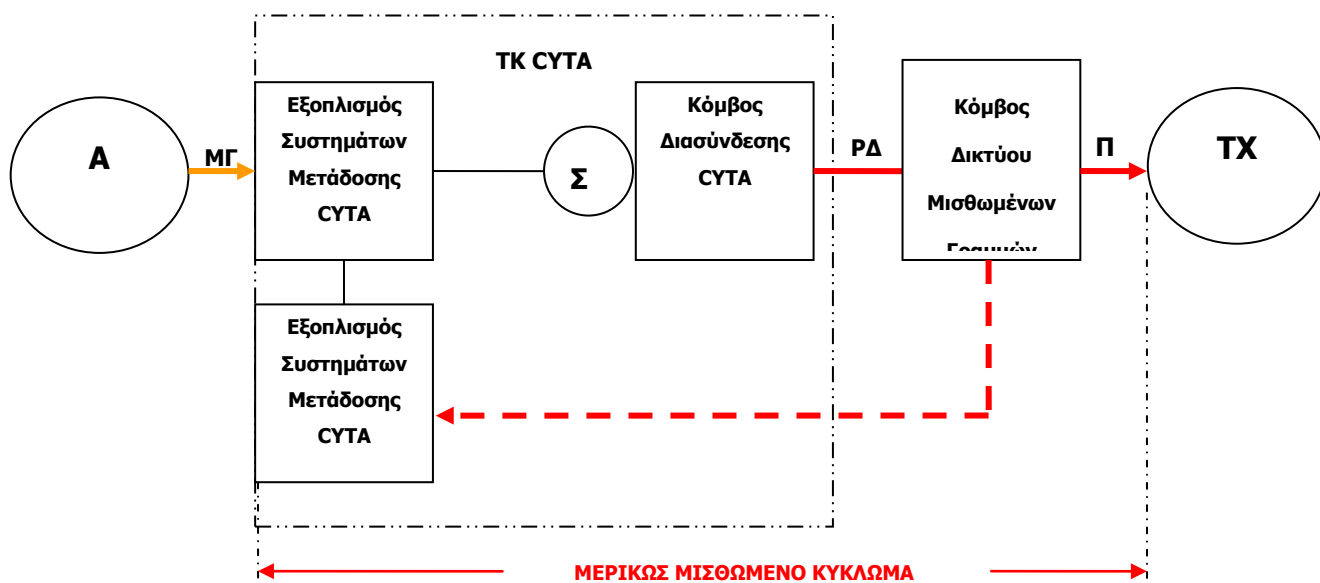
Η μισθωμένη αυτή σύνδεση θεωρείται ως ιδιαίτερος τύπος χονδρικής μισθωμένης γραμμής η οποία χρησιμοποιείται μόνο από Παροχείς που έχουν συνάψει συμφωνία Διασύνδεσης με την ΑΤΗΚ, για παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών σε τελικούς χρήστες λιανικής, σε άλλους Παροχείς ή προς ίδια χρήση, όπως, αλλά όχι αποκλειστικά, υπηρεσίες μισθωμένων γραμμών, σύνδεσης σε τηλεπικοινωνιακά δίκτυα μεταγωγής, δεδομένων ή υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης.

Το κύριο πλεονέκτημα των Μερικώς Μισθωμένων Κυκλωμάτων έναντι των συμβατικών μισθωμένων γραμμών είναι ότι ο εναλλακτικός παροχέας μπορεί να συγκεντρώσει οποιονδήποτε αριθμό Μερικώς Μισθωμένων Κυκλωμάτων (με τερματικά και πιθανόν και ζευκτικά τμήματα) εντός ή κοντά στον κόμβο (του παρόχου της υπηρεσίας) της επιλογής του και να χρησιμοποιεί μία μισθωμένη γραμμή προκειμένου να μεταφέρει τη συγκεντρωμένη κίνηση στο δίκτυό του, αντί να αποκτά πολλές μισθωμένες γραμμές από άκρο σε άκρο.

Τα μερικώς μισθωμένα κυκλώματα παρέχονται από την ΑΤΗΚ αποκλειστικά μόνο σε ρυθμούς μετάδοσης 2Mbit/s και 34Mbit/s, και χαρακτηρίζονται από τη συνδεσμολογία των πιο κάτω διαγραμμάτων:

Διάγραμμα 3:**Συνδεσμολογία Μερικού Μισθωμένου Κυκλώματος Ρυθμού Μετάδοσης 2 Mbit/s****Υπόμνημα:****Α:** Κόμβος εναλλακτικού Παροχέα**ι:** Ζεύξη Διασύνδεσης Ρυθμού Μετάδοσης 2 Mbps**ΣΔ:** Σημείο Διασύνδεσης**ΡΔ:** Ραχιαίο Δίκτυο ΑΤΗΚ**Π:** Πρόσβαση Δικτύου ΑΤΗΚ**ΤΧ:** Τελικός Χρήστης**ΜΓ:** Μισθωμένη Γραμμή Ρυθμού Μετάδοσης 2 Mbps μέσω χάλκινων καλωδίων/ Χονδρικό τέλος**ΤΚ:** Τηλεφωνικό Κέντρο

Διάγραμμα 4:**Συνδεσμολογία Παροχής Πολλαπλών Μερικώς Μισθωμένων Κυκλωμάτων Ρυθμού Μετάδοσης 2 Mbit/s****Υπόμνημα:****A:** Κόμβος εναλλακτικού Παροχέα**B:** Εξοπλισμός συνεγκατάστασης εναλλακτικού Παροχέα**ΜΓ:** Μισθωμένη Γραμμή Ρυθμού Μετάδοσης 34 Mbit/s μέσω οπτικών ινών / Χονδρικό τέλος (Λιανικό μείον 20%)**ΡΔ:** Ραχιαίο Δίκτυο ΑΤΗΚ**ΣΔ:** Σημείο Διασύνδεσης**Π:** Πρόσβαση Δικτύου ΑΤΗΚ**ΤΧ:** Τελικός Χρήστης**ΤΚ:** Τηλεφωνικό Κέντρο

Διάγραμμα 5:**Συνδεσμολογία Μερικού Μισθωμένου Κυκλώματος Ρυθμού Μετάδοσης 2 ή 34 Mbit/s****Υπόμνημα:****A:** Κόμβος εναλλακτικού Παροχέα**ΜΓ:** Μισθωμένη Γραμμή Ρυθμού Μετάδοσης 155Mbit/s μέσω οπτικών ινών που χρησιμοποιείται ως φορέας για γραμμές ρυθμού μετάδοσης 2 ή 34 Mbit/s**ΡΔ:** Ραχιαίο Δίκτυο ΑΤΗΚ**ΣΔ:** Σημείο Διασύνδεσης**Π:** Πρόσβαση Δικτύου ΑΤΗΚ**ΤΧ:** Τελικός Χρήστης**ΤΚ:** Τηλεφωνικό Κέντρο

Τα τεχνικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, οι προϋποθέσεις εγκατάστασης και ελέγχου, η τεχνική διαχείριση και τα τέλη των Μερικώς Μισθωμένων Κυκλωμάτων είναι ανάλογα με αυτά που αναφέρονται για τις Μισθωμένες Γραμμές που συνθέτουν τις ζεύξεις διασύνδεσης. Η διαφορά έγκειται στη δυνατότητα του εναλλακτικού παροχέα να συγκεντρώσει πολλά τερματικά ή/και ζευκτικά

τμήματα σε ένα σημείο και να συνδέσει με το δίκτυο του με μια μισθωμένη γραμμή υψηλής χωρητικότητας.

Ο ΕΡΗΕΤ, εξέτασε κατά πόσον η προσφορά της υπηρεσίας μερικώς μισθωμένων κυκλωμάτων επηρεάζει τον καθορισμό της υπό εξέταση αγοράς και κατέληξε ότι, λόγω των λειτουργικών, τεχνικών και τιμολογιακών χαρακτηριστικών τους χαρακτηριστικών, τα ζευκτικά τμήματα των μερικώς μισθωμένων κυκλωμάτων συμπεριλαμβάνονται στα ζευκτικά τμήματα των μισθωμένων γραμμών.

3.6 Παράγοντες Αγοράς

Στη συνέχεια εξετάζονται άλλοι συντελεστές/παράγοντες της σχετικής αγοράς όπως παρουσιάζονται πιο κάτω.

3.6.1 Παροχές Υπηρεσιών

Με βάση τα στοιχεία που έχουν συλλεχθεί κατά τη διαδικασία εξέτασης της σχετικής αγοράς, με ερωτηματολόγια και σχετικές συμπληρωματικές ερωτήσεις προς τους παροχείς³⁰, διαφαίνεται ότι κατά την περίοδο εξέτασης³¹ της Χονδρικής Αγοράς Ζευκτικών Τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών όλοι οι παροχείς διαθέτουν το δικό τους δίκτυο που έχουν αναπτύξει ιδιαίτερα στις αστικές περιοχές αλλά μόνο τρεις παροχείς ήταν ενεργοί στην Αγορά με παροχή Ζευκτικών Τμημάτων.

Οι τρεις προαναφερόμενοι παροχείς είναι ο εγκατεστημένος/παραδοσιακός (incumbent) παροχέας ΑΤΗΚ και σε μικρότερο βαθμό³² οι εναλλακτικοί παροχείς Primetel και MTN. Ο άλλος εναλλακτικός παροχέας Cablenet δεν δραστηριοποιείται στη χονδρική αγορά ζευκτικών μισθωμένων γραμμών.

Ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι ο εναλλακτικός παροχέας που δεν προσφέρει υπηρεσίες Μισθωμένων Γραμμών σε χονδρικό επίπεδο, δεν στερείται των τεχνικών δυνατοτήτων αλλά έχει επιλέξει να μην προσφέρει υπηρεσίες και προϊόντα σε χονδρικό επίπεδο λαμβάνοντας υπόψη και τους περιορισμούς που έχει μία μικρή αγορά όπως της Κύπρου³³.

3.6.2 Αποτύπωμα Γεωγραφικής κάλυψης των δικτύων Μισθωμένων Γραμμών των παροχών που δραστηριοποιούνται στην σχετική αγορά

³⁰ Παράρτημα 2

³¹ 20013-2017

³² Με παρουσία κυρίως σε αστικές περιοχές, ως παρουσιάζεται στο σχετικό αποτύπωμα της γεωγραφικής κάλυψης των δικτύων βλ. παράρτημα 5

³³ Σημειώνεται ότι ο αριθμός των χονδρικών ζευκτικών γραμμών δεν ξεπερνά τις 500. Επίσης ενδεικτικό της περιορισμένης αγοράς χονδρικών μισθωμένων αποτελεί το γεγονός ότι ο κύκλος εργασιών των χονδρικών μισθωμένων γραμμών του εγκατεστημένου παροχέα είναι μικρότερος του 0.50% του συνολικού κύκλου εργασιών.

Η γεωγραφική κάλυψη των δικτύων όλων των παροχέων που δραστηριοποιούνται στην σχετική αγορά Ζευκτικών Τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών παρουσιάζεται στο Παράρτημα 5 για όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Όπως παρουσιάζεται στον σχετικό χάρτη οι παροχείς έχουν αναπτύξει κυρίως τα δίκτυα τους στις αστικές περιοχές οι οποίες επιχειρηματικά είναι πιο συμφέρουσες λόγω της μεγάλης συγκέντρωσης πληθυσμού και διαθέτουν μεγάλο αριθμό ζεύξεων/χωρητικότητας GB/s³⁴ μεταξύ των κόμβων του δικτύου Μισθωμένων Γραμμών εντός της κάθε αστικής περιοχής/επαρχίας και μεταξύ επαρχιών για κάλυψη των αναγκών των λιανικών/χονδρικών πελατών τους καθώς και για τις ανάγκες των τους δικτύου (βλ. αυτοπρομήθεια).

Στις επαρχίες της Λάρνακας και της Ελ. Αμμοχώστου ο ένας παροχέας δεν διαθέτει ιδιόκτητο δίκτυο Χονδρικών Μισθωμένων Γραμμών και επιλέγει να συμβάλλεται/μισθώνει χονδρικές Μισθωμένες Γραμμές από άλλους δύο παροχείς που διαθέτουν δίκτυο και παρέχουν υπηρεσίες στις προαναφερθείσες αστικές περιοχές/επαρχίες για εξυπηρέτηση δικών του λιανικών πελατών.

3.7 Γεωγραφική Αγορά

Μια σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι εν λόγω παροχείς δραστηριοποιούνται στην παροχή και προμήθεια υπηρεσιών σχετικά με τις οποίες οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς ούτως ώστε να διαχωρίζονται από γειτονικές περιοχές.

Ο ΕΡΗΕΤ θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για την αγορά ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών που προσδιορίστηκε πιο πάνω είναι εθνική και περιλαμβάνει όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η άποψη αυτή βασίζεται κυρίως στο γεγονός ότι ο κάθε παροχέας προσφέρει τις υπηρεσίες του στη σχετική αγορά με επαρκώς ομοιογενείς όρους και προϋποθέσεις, οπουδήποτε και εάν παρέχονται αυτές (εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας).

3.8 Εξέταση Τριών Κριτηρίων

Σύμφωνα με την Σύσταση της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014, παράγραφο 22 του προοιμίου της Σύστασης 2014, οι ΕΡΑ θα πρέπει να υποβάλλουν στην τρι-κριτηριακή δοκιμασία τις αγορές που απαριθμούνται στα παραρτήματα της σύστασης 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής και της σύστασης 2007/879/ΕΚ και δεν περιλαμβάνονται πλέον στο παράρτημα της Σύστασης του 2014, εφόσον αυτές υπόκεινται επί του παρόντος, σε ρύθμιση δεδομένων των εθνικών συνθηκών, έτσι ώστε να αξιολογήσουν κατά πόσο με

³⁴ Η πληροφόρηση αυτή δόθηκε από τους παροχείς στα πλαίσια της συλλογής πληροφοριών μέσω των σχετικών ερωτηματολογίων που κοινοποιήθηκαν στο ΓΕΡΗΕΤ για τα έτη 2013-2017. Ο αριθμός και η χωρητικότητα των ενεργών ζεύξεων μεταξύ των κόμβων του δικτύου ΜΓ σε κάθε αστική περιοχή/επαρχία και μεταξύ των κόμβων των αστικών περιοχών αυξομειώνεται ανάλογα με το επιχειρηματικό πλάνο και αριθμό πελατών (χονδρικής ή/και λιανικής) του κάθε παροχέα αλλά τα δίκτυα διαστασιοποιούνται έτσι ώστε να καλύπτουν όλες τις ανάγκες του κάθε παροχέα σε χωρητικότητα.

βάση τις εθνικές συνθήκες οι εν λόγω αγορές εξακολουθούν να χρειάζονται εκ των προτέρων ρύθμιση.

Τα τρία αυτά κριτήρια, τα οποία πρέπει να ικανοποιούνται σωρευτικά, είναι:

- η παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά
- η διάρθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα
- η ανεπάρκεια της εφαρμογής μόνο της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς.

Ο ΕΡΗΕΤ θα εξετάσει εάν, για την αγορά ζευκτικών τμημάτων χονδρικών μισθωμένων γραμμών ικανοποιούνται σωρευτικά τα τρία κριτήρια³⁵ λαμβάνοντας υπόψη τα όσα αναφέρονται στη παράγραφο του προοιμίου 11 της σύστασης (2014).

Κριτήριο 1: Παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά

Όσον αφορά το πρώτο κριτήριο, σύμφωνα με την Σύσταση της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014³⁶ δύο τύποι φραγμών εισόδου στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών οι οποίοι εμφανίζονται να είναι σχετικοί είναι:

- (α) οι διαρθρωτικοί φραγμοί εισόδου και
- (β) οι νομοθετικοί ή κανονιστικοί φραγμοί εισόδου.

Οι νομοθετικοί ή κανονιστικοί φραγμοί εισόδου δεν βασίζονται σε οικονομικές συνθήκες αλλά απορρέουν από νομοθετικά, διοικητικά ή αλλά κρατικά μέτρα που επηρεάζουν απευθείας τους όρους εισόδου ή/και τη θέση των φορέων στη σχετική αγορά.

Ο ΕΡΗΕΤ είναι της άποψης ότι δεν υφίστανται οποιοδήποτε νομοθετικοί ή κανονιστικοί φραγμοί εισόδου στην υπό εξέταση αγορά³⁷.

Οι διαρθρωτικοί φραγμοί εισόδου είναι αποτέλεσμα του ύψους της αρχικής κεφαλαιουχικής δαπάνης ή των συνθηκών ζήτησης που δημιουργούν ασύμμετρους όρους μεταξύ εγκατεστημένων και νεοεισερχόμενων παροχέων, παρεμποδίζοντας η αποτρέποντας την είσοδο των τελευταίων στη

³⁵ Το έγγραφο ERG(08)21 είναι αρκούντως υποβοηθητικό στην ανάλυση των τριών κριτηρίων.

³⁶ Βλ. παράγραφο 12 του Προοιμίου της Σύστασης του 2014.

³⁷ Σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία δεν υπάρχει περιορισμός στην αδειόδοτηση νέων παροχέων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες από τον ΕΡΗΕΤ.

αγορά. Για παράδειγμα, είναι δυνατόν να εντοπισθούν υψηλοί διαρθρωτικοί φραγμοί όταν η αγορά χαρακτηρίζεται από απόλυτα πλεονεκτήματα κόστους, σημαντικές οικονομίες κλίμακας ή/και εύρους δραστηριοτήτων, περιορισμούς παραγωγικής ικανότητας και υψηλό μη ανακτήσιμο κόστος. Συναφής διαρθρωτικός φραγμός μπορεί επίσης να υπάρχει όταν για την παροχή υπηρεσίας απαιτείται μια συνιστώσα δικτύου της οποίας η αναπαραγωγή είναι είτε τεχνικώς ανέφικτη είτε εφικτή μεν, αλλά με δαπάνη ασύμφορη για τους ανταγωνιστές.

Δεδομένου ότι δεν υφίστανται οποιοδήποτε νομοθετικοί ή κανονιστικοί φραγμοί εισόδου ο ΕΡΗΕΤ εστιάζει στους διαρθρωτικούς φραγμούς και εξετάζει (i) την πιθανότητα παρουσίας υψηλών εφάπαξ δαπανών (sunk costs), (ii) το αναγκαίο χρήσης υποδομής που δεν αναπαράγεται εύκολα και (iii) την παρουσία οικονομιών κλίμακας, σκοπού και πυκνότητας.

- Ύπαρξη υψηλών εφάπαξ εξόδων (sunk costs).

Το απαιτούμενο κόστος των επενδύσεων που θα ήταν αναγκασμένος ένας παροχέας να καταβάλει ώστε να είναι σε θέση να εισέλθει στην αγορά ζευκτικών τμημάτων χονδρικών μισθωμένων γραμμών με την κατασκευή του δικού του δικτύου είναι σημαντικό και προϋποθέτει υψηλή εφάπαξ δαπάνη, όμως είναι σημαντικά μικρότερο από την είσοδο του στην αγορά τερματικών τμημάτων χονδρικών μισθωμένων γραμμών όπου η γεωγραφική κάλυψη και η διασπορά του δικτύου έχουν μεγαλύτερη σημασία.

Ωστόσο το εάν και κατά πόσον η δαπάνη εισόδου αποτρέπει την είσοδο σε μία αγορά δεν μπορεί να αποφασισθεί με βάση και μόνο το απόλυτο ύψος των εξόδων αυτών, αλλά είναι συνάρτηση και των αναμενόμενων εσόδων και κέρδους που αναμένεται να ακολουθήσουν αυτή την είσοδο στην αγορά. Εάν τα αναμενόμενα περιθώρια κέρδους είναι πολύ περιορισμένα ή και ανύπαρκτα, ακόμα και ένα μικρό σχετικό κόστος εισόδου καθίσταται απαγορευτικό.

Άρα υπάρχουν αμφιβολίες εάν ένας νεοφερμένος παροχέας θα εισέλθει στην χονδρική αγορά ζευκτικών μισθωμένων γραμμών της Κύπρου με το περιορισμένο μέγεθος αγοράς, για να παρέχει μόνο αυτήν την υπηρεσία. Πιθανή είσοδος στην αγορά ζευκτικών τμημάτων θα μπορούσε να γίνει από τους υφιστάμενους φορείς εκμετάλλευσης³⁸ πέραν της ΑΤΗΚ που βάσει των αποτελεσμάτων του προηγούμενου κύκλου εξέτασης αγοράς έχει καθοριστεί ως φορέας εκμετάλλευσης με ΣΙΑ³⁹. Ήδη δύο παροχείς (Primetel, MTN⁴⁰) δραστηριοποιούνται στη σχετική χονδρική αγορά ενώ ο άλλος παροχέας

³⁸ Όλοι οι υφιστάμενοι παροχείς έχουν αναπτύξει το δίκτυο τους στα αστικά κέντρα ενώ στις αγροτικές περιοχές που είναι ανεπτυγμένο το δίκτυο μόνο της ΑΤΗΚ δεν υπάρχει ζήτηση για ζευκτικά τμήματα.

³⁹ ΑΕ316/2015

⁴⁰ Βλ. την αναφορά στην ιστοσελίδα της εταιρείας «Η **MTN** διαθέτει ιδιόκτητο δίκτυο οπτικών ινών έκτασης που ήδη υπερβαίνει τα 1000χλμ. και βρίσκεται σε συνεχή αναπτυξιακή πορεία. Το δίκτυο καλύπτει πλήρως όλες τις πόλεις της Κύπρου, καθώς και τις αγροτικές περιοχές γύρω από τα αστικά κέντρα, επιτρέποντας πλήρη συνδεσιμότητα τόσο στο εσωτερικό κάθε πόλης, όσο και μεταξύ των πόλεων»

(Cablenet⁴¹) έχει επενδύσει σε δική του υποδομή και θα μπορούσε να εισέλθει στην αγορά εντός σχετικά σύντομου χρονικού διαστήματος.

Είναι φανερό ότι, με την υφιστάμενη δομή της αγοράς ηλεκτρονικών υπηρεσιών και με την παρουσία τεσσάρων τουλάχιστον παροχών με δική τους υποδομή⁴², δεν υπάρχουν υψηλά εφάπαξ κόστη εισόδου στην αγορά ζευκτικών τμημάτων χονδρικών μισθωμένων γραμμών.

- Έλεγχος της υποδομής που δεν αναπαράγεται εύκολα.

Ο ΕΡΗΕΤ δεν θεωρεί ότι η αναγκαία υποδομή δεν αναπαράγεται εύκολα για την παροχή ζευκτικών τμημάτων χονδρικών μισθωμένων γραμμών. Ο ΕΡΗΕΤ ρυθμίζει βάσει σχετικού διατάγματος την διαδικασία συνεγκατάστασης σε αγωγούς τους οποίους μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι παροχείς για να εγκαταστήσουν επιπρόσθετες ζευκτικές μισθωμένες γραμμές και η μέχρι σήμερα εμπειρία δεν κατέδειξε σοβαρά προβλήματα στην εφαρμογή τη νομοθεσίας αυτής.

Σημειώνεται επίσης η τροποποίηση του σχετικού διατάγματος⁴³ που βελτίωσε τις διαδικασίες παροχής συνεγκατάστασης με την παράλληλη μείωση των τελών.

- Οικονομίες κλίμακας, οικονομίες φάσματος.

Όλοι οι παροχείς που δραστηριοποιούνται στην σχετική αγορά είτε για αυτοπρομηθεία είτε και για την παροχή χονδρικών υπηρεσιών σε τρίτους μπορούν να έχουν οικονομίες κλίμακας, ο καθένας ανάλογα και με το μέγεθος του και τα χρόνια παρουσίας στην Κυπριακή αγορά. Σε ότι αφορά στην ΑΤΗΚ με την υποδομή της στις τηλεπικοινωνίες έχει μεγάλη δυνατότητα να εκμεταλλευθεί τις οικονομίες φάσματος. Ένας εναλλακτικός παροχέας με δικό του δίκτυο που θα θέλει να εισέλθει στην αγορά παροχής ζευκτικών τμημάτων χονδρικών μισθωμένων γραμμών δεν θα χρειάζεται αρκετό διάστημα και επενδύσεις για να αναπτύξει παρόμοιες οικονομίες φάσματος και κλίμακας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, ο ΕΡΗΕΤ κρίνει ότι δεν υπάρχει παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά.

(β) διάρθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα.

Το δεύτερο κριτήριο αξιολογεί εάν μια αγορά θα έτεινε προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό χωρίς

⁴¹ Βλ. ιστοσελίδα εταιρείας για αναφορά σε « Η Cablenet είναι η μοναδική εταιρεία στην Κύπρο που διαθέτει ιδιόκτητο οπτικο-ομοαξονικό (Hybrid Fibre Coaxial – HFC) καλωδιακό δίκτυο».

⁴² Παρέχουν κυρίως μισθωμένες γραμμές σε ISPs.

⁴³ ΚΔΠ 07/2017

ρυθμίσεις και μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα.

Η τάση προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό προβλέπει ότι η αγορά θα περιέλθει στην κατάσταση πραγματικού ανταγωνισμού, χωρίς εκ των προτέρων ρύθμιση, είτε εντός της περιόδου ανασκόπησης ή αργότερα, υπό τον όρο ότι, κατά τη διάρκεια της περιόδου ανασκόπησης, είναι διαθέσιμα σαφή αποδεικτικά στοιχεία θετικής δυναμικής της αγοράς. Η δυναμική της αγοράς μπορεί, για παράδειγμα, να οφείλεται στις τεχνολογικές εξελίξεις ή στην σύγκλιση προϊόντων και αγορών που ενδεχομένως ασκεί ανταγωνιστικές πιέσεις μεταξύ επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε διακριτές αγορές προϊόντων.

Όπως αναφέρεται πιο πάνω πέραν της ΑΤΗΚ, δύο επιπρόσθετοι παροχείς (Primetel, MTN) δραστηριοποιούνται στην αγορά ζευκτικών τμημάτων, ενώ ο τέταρτος παροχέας έχει επενδύσει σε δική του υποδομή και θα μπορούσε ενδεχομένως να εισέλθει στην αγορά (σε περίπτωση αύξησης των τιμών πάνω από το ανταγωνιστικό επίπεδο κυρίως από την ΑΤΗΚ). Επιπλέον και πιο σημαντικό, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία η χονδρική αγορά των ζευκτικών τμημάτων παραμένει στάσιμη⁴⁴ που υποδηλώνει ότι οι εναλλακτικοί παροχείς σχεδόν στην ολότητα τους λαμβάνοντας υπόψη την αύξηση του μεριδίου αγοράς τους⁴⁵ χρησιμοποιούν την δική τους υποδομή (αυτοπρομήθεια) ασκώντας την ανάλογη ανταγωνιστική πίεση στον εγκαταστημένο παροχέα..

Λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα, ο ΕΡΗΕΤ είναι της άποψης ότι δεν πληρούται ούτε και το δεύτερο κριτήριο το οποίο εξετάζει κατά πόσο η διάρθρωση της αγοράς τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζοντα.

(γ) ανεπάρκεια της εφαρμογής μόνο της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς.

Σύμφωνα τη Σύσταση της 9^{ης} Οκτωβρίου 2014⁴⁶ η απόφαση κατά πόσον μια αγορά επιδέχεται εκ των προτέρων ρύθμιση (ex-ante) εξαρτάται επίσης και από την εκτίμηση σχετικά με την επάρκεια ή μη της Νομοθεσίας περί Ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς που συνδέονται με την εκπλήρωση των δύο πρώτων κριτηρίων. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 της οδηγίας 2002/2/21/ΕΚ, εκ των προτέρων κανονιστικές υποχρεώσεις επιβάλλονται μόνο σε αγορές που δεν είναι ανταγωνιστικές. Όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 27 της οδηγίας, πρόκειται για αγορές στις οποίες μία ή περισσότερες επιχειρήσεις διαθέτουν σημαντική ισχύ στην αγορά και όπου δεν αρκούν μόνο επανορθωτικά μέτρα βάσει του εθνικού και ευρωπαϊκού δικαίου του ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση του προβλήματος που έχει εντοπισθεί.

⁴⁴ Στοιχεία από τα ερωτηματολόγια παροχέων.

⁴⁵ Από το 2013 μέχρι το 1^ο εξάμηνο του 2017 το μερίδιο αγοράς ευρυζωνικών υπηρεσιών αυξήθηκε κατά 9%.

⁴⁶ Ημερ. 9/10/14

Συνήθως η νομοθεσία περί ανταγωνισμού δρα αφού μια κατάσταση έχει επιφέρει τις αρνητικές επιπτώσεις μιας αντι-ανταγωνιστικής συμπεριφοράς. Η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού αυτεπάγγελτα ή μετά από καταγγελία εξετάζει υποθέσεις για να εξακριβώσει εάν έχουν επέλθει αθέμιτες πρακτικές που βλάπτουν τον ανταγωνισμό σε μία αγορά. Όταν διεξαχθεί η έρευνα, η διάρκεια της οποίας ποικίλει ανάλογα με την πολυπλοκότητα των πιθανολογούμενων παραβάσεων που εξετάζονται, η Επιτροπή έχει την εξουσία να διατάξει τον τερματισμό της παράβασης, να επιβάλει όρους και μέτρα συμπεριφοράς και/ή διαρθρωτικού χαρακτήρα, καθώς επίσης και να επιβάλει διοικητικό πρόστιμο στην υπό εξέταση επιχείρηση (παροχέα υπηρεσιών).

Ο ΕΡΗΕΤ πιστεύει ότι, βάσει του τρόπου που η αγορά έχει αναπτυχθεί και λειτουργεί, δεν υπάρχει περιθώριο δράσης ενός παροχέα με τρόπο που να δημιουργούσε μόνιμη στρέβλωση της αγοράς μέχρι να επιληφθεί το πρόβλημα η ΕΠΑ.

3.8.1 Συμπέρασμα αναφορικά με τα τρία κριτήρια

Σε ότι αφορά την αγορά ζευκτικών τμημάτων χονδρικών μισθωμένων γραμμών, ο ΕΡΗΕΤ συμπεραίνει ότι η σχετική αγορά δεν επιδέχεται εκ των προτέρων ρύθμιση, αφού δεν ικανοποιεί σωρευτικά τα τρία κριτήρια που παρουσιάζονται πιο πάνω.

3.9 Γενικό συμπέρασμα ως προς την αγορά ζευκτικών τμημάτων χονδρικών μισθωμένων γραμμών

Ο ΕΡΗΕΤ συμπεραίνει ότι η σχετική αγορά δεν επιδέχεται εκ των προτέρων ρύθμιση, αφού δεν ικανοποιεί σωρευτικά τα τρία κριτήρια ήτοι την παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου στην εν λόγω αγορά, η διάρθρωση αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στον σχετικό χρονικό ορίζονται και την ανεπάρκεια της εφαρμογής μόνο της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού για την έγκαιρη και άμεση αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς.

Ως εκ τούτου ο ΕΡΗΕΤ κρίνει ότι δικαιολογείται να μην προχωρήσει σε ανάλυση της σχετικής αγοράς των ζευκτικών τμημάτων χονδρικών μισθωμένων και προτείνει την απόσυρση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων που επιβλήθηκαν σαν αποτέλεσμα του δευτέρου κύκλου ανάλυσης της αγοράς «Χονδρικής Αγοράς Ζευκτικών Τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών» το 2015.

ΜΕΡΟΣ 4 - ΑΡΣΗ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

4.1 Εισαγωγή

Με δεδομένο τον ορισμό της σχετικής αγοράς, της γεωγραφικής της διάστασης και την εξέταση των τριών κριτηρίων για την αγορά Ζευκτικών Τμημάτων Χονδρικών Μισθωμένων, ο ΕΡΗΕΤ προτείνει την απόσυρση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων που υφίστανται.

4.2 Υφιστάμενο Ρυθμιστικό Πλαίσιο Αγοράς Ζευκτικών Τμημάτων Χονδρικών Μισθωμένων

Στον προηγούμενο κύκλο εξετάσεων των αγορών ο ΕΡΗΕΤ καθόρισε την ΑΤΗΚ ως οργανισμό με σημαντική ισχύ στην αγορά⁴⁷:

Χονδρική Αγορά Ζευκτικών Τμημάτων Μισθωμένων Γραμμών στην οποία περιλαμβάνονται ζευκτικά τμήματα για ψηφιακές μισθωμένες γραμμές, ψηφιακά κυκλώματα τεχνολογίας Ethernet (προϊόντα E-Line και E-VPN) και ψηφιακά κυκλώματα πρόσβασης νοητού ιδιωτικού δικτύου μέσω μισθωμένης γραμμής ή/και κυκλωμάτων Ethernet.

Επιβλήθηκαν(διατηρήθηκαν) δε οι ακόλουθες ρυθμιστικές υποχρεώσεις:

- (α) υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου,
- (β) υποχρέωση διαφάνειας
- (γ) υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού
- (δ) υποχρέωση αμεροληψίας (μη διάκρισης)
- (ε) υποχρέωση παροχής συνεγκατάστασης και από κοινού χρήσης διευκολύνσεων.

Ο σκοπός επιβολής "ex ante" ρυθμιστικών υποχρεώσεων σε παροχείς που έχουν χαρακτηριστεί ως έχοντες ΣΙΑ είναι να διασφαλισθεί ότι δεν θα χρησιμοποιήσουν την ισχύ τους είτε να περιορίσουν η να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά είτε να επεκτείνουν την ισχύ τους σε άλλες γειτονικές αγορές. Οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν από τον ΕΡΗΕΤ στον προηγούμενο κύκλο εξέτασης της αγοράς και που ισχύουν μέχρι σήμερα έχουν επιτύχει ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε κατάχρηση διαπραγματευτικής ισχύος στην αγορά από τον παροχέα με σημαντική ισχύ στην αγορά σε μία περίοδο που οι εναλλακτικοί παροχείς προσπαθούσαν να αναπτύξουν τις εργασίες τους και να κερδίσουν μερίδια αγοράς και να επεκτείνουν την υποδομή τους. Αρχικά τα τέλη των

⁴⁷ ΑΕ316/2015

ζευκτικών τμημάτων χονδρικών μισθωμένων⁴⁸ όσο και οι όροι και οι προϋποθέσεις σύναψης της εμπορικής συμφωνίας μεταξύ των μερών για την παροχή της υπηρεσιών διασύνδεσης καθορίζονται στα Υποδείγματα Προσφοράς Διασύνδεσης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα η δυνατότητα άσκησης διαπραγματευτικής ισχύος η οποία δυνατόν να πηγάζει από το μέγεθος, τα μερίδια αγοράς, αλλά κυρίως από τη μη ύπαρξη υποκατάστατων προϊόντων και την ανελαστικότητα στη ζήτηση του προϊόντος να έχει αφαιρεθεί από τον εγκαταστημένο παροχέα ώστε να έχουν αποφευχθεί οποιεσδήποτε στρεβλώσεις στην αγορά από τέτοια πιθανή συμπεριφορά.

4.3 Αξιολόγηση Επιπτώσεων Απόσυρσης Ρυθμιστικών Υποχρεώσεων

Ο ΕΡΗΕΤ είναι της άποψης ότι δεν θα δημιουργηθούν οποιαδήποτε προβλήματα με την απόσυρση των ρυθμιστικών υποχρεώσεων από τη σχετική αγορά των ζευκτικών τμημάτων χονδρικών μισθωμένων γραμμών. Ήδη από τον προηγούμενο κύκλο εξέτασης αγοράς ρυθμιστικές υποχρεώσεις που αφορούν τον έλεγχο τιμών δεν υφίστανται και δεν έχει αναφερθεί στον ΕΡΗΕΤ οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των παροχέων αναφορικά με την τιμολόγηση ή/και την άρνηση παροχής ζευκτικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών. Ο ΕΡΗΕΤ επίσης, με βάση το Νόμο 112(Ι)2004 έχει την εξουσία να επέμβει είτε μέσω της διαδικασίας επίλυσης διαφοράς είτε αυτεπάγγελα και να επιβάλει υποχρεώσεις σε πρόσωπα αναφορικά με την πρόσβαση σε, ή/και τη διασύνδεση, δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφών ευκολιών, προκειμένου να επιτευχθεί η διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και να δημιουργηθεί βιώσιμος ανταγωνισμός μεταξύ των προσώπων.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τα στοιχεία που κοινοποιήθηκαν στον ΕΡΗΕΤ από τους δραστηριοποιημένους παροχείς, η αγορά των ζευκτικών τμημάτων έχει πτωτική τάση, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι εναλλακτικοί παροχείς σχεδόν στην ολότητα τους έχουν αντικαταστήσει τις εισροές χονδρικής που παρέχει η ΑΤΗΚ με την δική τους υποδομή (αυτοπρομήθεια) ασκώντας την ανάλογη ανταγωνιστική πίεση.

Σύμφωνα με το Άρθρο 16(3) της Οδηγίας Πλαίσιο, οι Ρυθμιστικές αρχές που αποσύρουν ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν σαν αποτέλεσμα ανάλυσης αγοράς οφείλουν να δώσουν ικανοποιητικό χρόνο ειδοποίησης σε όλα τα επηρεαζόμενα μέρη.

Ο ΕΡΗΕΤ είναι της άποψης ότι η χρονική περίοδος εφαρμογής της απόσυρσης των ρυθμιστικών υποχρεώσεων θα πρέπει να εφαρμοσθεί με την έκδοση της σχετικής απόφασης καθώς δεν συντρέχουν λόγοι ετεροχρονισμένης εφαρμογής της απόσυρσης των ρυθμιστικών υποχρεώσεων.

⁴⁸ Στον προηγούμενο κύκλο εξέτασης της αγοράς η ρυθμιστική υποχρέωση έλεγχου τιμών και κοστολόγησης αποσύρθηκε.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 – Ερωτηματολόγιο προς παροχείς

Ερωτηματολόγιο
Προς Παροχείς.xls

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – Απαντήσεις Παροχέων

(Εμπιστευτικό)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 – Επιστολή από ΕΠΑ

(Θα συμπεριληφθεί μετά την ολοκλήρωση της Δημόσια Διαβούλευσης)

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 – Αποτελέσματα της Δημόσιας Διαβούλευσης για τον Ορισμό και την
Εξέταση της Χονδρικής Αγοράς Ζευκτικών Τμημάτων Μισθωμένων
Γραμμών**

(Θα συμπληρωθεί μετά την ολοκλήρωση της Δημόσια Διαβούλευσης)

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5 – Αποτύπωμα της Γεωγραφικής Κάλυψης των δικτύων ΧΜΓ των
δραστηριοποιημένων παροχέων στην Αγορά ΧΜΓ
(Εμπιστευτικό)**